

 BEKAERT

Het succes van Bekaert ligt in de wilskracht van onze mensen om steeds opnieuw innoverende en technologisch geavanceerde producten te ontwikkelen als antwoord op de noden en problemen van onze klanten.

Leiderschap in technologie

Bekaert is wereldleider in zijn kerncompetenties op het vlak van metaalvervorming en diverse bedekkings-technologieën, dankzij het continu verbreden en ontwikkelen van zijn technologische basis.

Bekaert: wereldwijde specialist

Bekaert is de belangrijkste onafhankelijke, wereldwijde producent en marketeer van hoogwaardig staalkoörd, staaldraad en handelsproducten (afsluifingen) en tevens een snelgroeiende producent van geavanceerde materialen. De Groep telt 17.000 medewerkers wereldwijd verspreid over meer dan 70 productiecentra.

Groei door innovatie

Een continu innovatieproces en een wereldwijd zoeken naar nieuwe technologieën en toepassingen in lijn met onze kerncompetenties zullen leiden tot nieuwe geavanceerde materialen en nieuwe business die bijdragen tot een groei van de rendabiliteit.

N.V. Bekaert S.A.
Groepsdirectie
President Kennedypark 18
B-3300 Kortrijk

www.bekaert.com

Boekbesprekingen

Algemene economie

The Price of Virtue

Vivien Foster, Susana Mourato, David Pearce en Ece Özdemiroglu, *The Price of Virtue: The Economic Value of the Charitable Sector*

Cheltenham, VK / Northampton, VS, Edward Elgar, 2001, xvi + 226 blz. - Prijs: 55 GBP

ISBN 1-84064-485-0

Tot op heden werd de maatschappelijke waarde van liefdadigheid en vrijwilligerswerk noodgedwongen geschat op basis van de waarde van inputs of giften, terwijl, theoretisch, de waarde van de output, gebaseerd op betalingsbereidheid, de enige correcte maatstaf is. De auteurs van dit boek zijn als milieueconoom aan Londense instellingen verbonden. (Overigens passen milieueconomen, net zoals gezondheidseconomen, frequent technieken van betalingsbereidheid toe.) Ze proberen een dergelijke maatstaf te ontwikkelen op basis van een bevraging van de 'bevolking' en een specifieke doelgroep van liefdadigheid, de daklozen (onder het motto: als de techniek voor hen werkt, zal ze ook voor veel andere groepen werken; de enquête-ring had uiteindelijk wel in opvangfaciliteiten plaats). Ze gebruiken daarbij de courante methoden om de betalingsbereidheid te schatten. Ook over de waarde van het vrijwilligerswerk wordt iets gezegd, hoewel beperkt en zonder dat de genoemde technieken worden toegepast.

De auteurs mikken op een publiek van welvaartseconomie-onkundige lezers, en brengen geduldig en overwegend intuïtief de belangrijkste concepten aan: sociale nutsfunctie, opportuiniteitskosten, betalingsbereidheid (WTP), aanvaardingsprijs (WTA). Vervolgens schatten ze de waarde van de liefdadigheids- en vrijwilligerssector voor de bevolking, de voornoemde gebruiker en de vrijwilliger. De technische uiteenzettingen daarbij staan in de appendix. De invloed van de gehanteerde methode op het uiteindelijke resultaat wordt niet verdoezeld. Voor de individuele jaarlijkse betalingsbereidheid van het publiek liggen de schattingen volgens de vier gebruikte methoden bijvoorbeeld tussen 47 en 196 GBP.

Wanneer eenmaal is vastgesteld dat de liefdadigheidssector door de samenleving gewaardeerd wordt, rijst de vraag hoe de samenleving deze waarde kan 'overmaken' aan de betrokken organisaties. Dat komt in een tweede (empirisch) deel aan bod: inkomenselasticiteiten en geprecieerde fiscale stimuli (in het Verenigd Koninkrijk; de helft van de steekproef heeft trouwens nooit van fiscale aftrekbaarheid van giften gehoord), de keuze tussen directe en indirecte methoden van fundraising, de rol van fundraisers, donorsegmentatie (met toepassing op milieu-organisaties). Ten slotte is er een laatste deeltje over het begrip *sociaal kapitaal*.

Hoewel de auteurs zich in hun empirische toepassingen beperken tot het Verenigd Koninkrijk, is hun aanpak algemeen genoeg om, wat de concepten betreft, interessant te zijn voor niet-Britten - zelfs al lijken delen 2 en 3 veeleer te dienen om het boek een presenteerbaar volume te bezorgen dan om een consistente logica te onderbouwen.

Marc Jegers

An Introduction to Economic Dynamics

Ronald Shone, *An Introduction to Economic Dynamics*
Cambridge, Cambridge University Press, 2001, xi + 224 blz. - Prijs: 18,95 GBP (paperback)
ISBN 0-521-80478-7

Dit boek behandelt de klassieke onderwerpen rond dynamica in de economische theorie op een inleidende en zeer toegankelijke manier. Het wiskundig niveau is beperkt. Hoewel dynamische systemen (uiteraard) gebruikmaken van differentie- en differentiaalvergelijkingen, die enige wiskundige bagage vereisen, is gedurende de laatste jaren die vereiste wiskundige bagage in grote mate vervangen door informatica. Met programma's zoals Maple en Mathematica kan men het oplossen van wiskundige problemen voor een groot deel aan de computer overlaten. In dit boekje wordt vooral een beroep gedaan op spreadsheets, wat in vele gevallen omslachtiger is dan Maple en Mathematica, gezien de noodzaak om alle rekenwerk in tabelvorm te gieten, maar anderzijds het voordeel biedt dat de leercurve

die moet worden doorlopen om aan de slag te kunnen (zowel inzake wiskunde als inzake informatica) erg beperkt blijft. Uiterst geschikt voor wie de theorie wil verduidelijken, zonder al te veel wiskundige analyse, met als voordeel dat het onderwerp 'dynamica', meestal voorbehouden voor degenen die 'wiskundige economie' volgen, een ruimer publiek kan vinden.

Dit betekent dat men, om dit boekje met goed gevolg door te nemen, in staat moet zijn om de modelspecificaties te begrijpen (die uiteraard wiskundig blijven) en de vertaling ervan in spreadsheets. Deze laatste zijn hoofdzakelijk bedoeld om het dynamisch pad van de modellen grafisch voor te stellen. De grafieken van de les economie in spreadsheets gegoten.

Het boek start met enkele grondbeginselen over dynamische modellen (continue modellen, discrete modellen, lineaire en niet-lineaire systemen), en legt uit hoe die in een spreadsheet vertaald kunnen worden. Daarna komt een hoofdstuk over het gewone 'vraag en aanbod'-mechanisme, met de analyse van de klassieke 'cobweb'-dynamiek. Daarna wordt onmiddellijk overgegaan op de keynesiaanse theorie. Hoofdstuk 4 behandelt het belangrijke onderwerp van fase-diagrammen, en illustreert het verband tussen fase-diagrammen en het tijdspad van een dynamisch systeem. Na dit hoofdstuk wordt opnieuw een thema in de macro-economie aangeboord (IS-LM-dynamica), gevolgd door het dynamische verband tussen inflatie en werkloosheid, vertrekkend van de Phillips-curve. Alleen hoofdstuk 7 behandelt onderwerpen uit de theorie van de on-

derneming. Hoofdstuk 8 behandelt zadelpunten en stabiliteit en handelt over rationele verwachtingen, met als illustratie het model van Dornbusch in een open economie. Na een hoofdstuk over fiscaliteit en het verdrag van Maastricht sluit het boek met een inleiding over chaostheorie. Volgens zijn titel is het boek een inleiding tot de economische dynamica. De auteur heeft zich daar zeer strikt aan gehouden. Dynamische optimalisering blijft volledig buiten het bestek van het boek, het wiskundig instrumentarium is zoals gezegd minimaal, enkel de kernbegrippen uit de dynamica komen aan bod. De keuze van onderwerpen is hoofdzakelijk macro-economisch, maar ook daarin heeft de auteur verkozen om sommige onderwerpen (voornamelijk groeitheorie) niet aan bod te laten komen.

De literatuurverwijzingen zijn uiterst beperkt. Daar staat tegenover dat het boekje op een heldere manier de kern van de gekozen onderwerpen voorstelt.

Marcel Weverbergh

Privatization, Deregulation and Economic Efficiency

Mitsuhiro Kagami en Masatsugu Tsuji, eds., *Privatization, Deregulation and Economic Efficiency: A Comparative Analysis of Asia, Europe and the Americas*
Cheltenham, VK / Northampton, VS, Edward Elgar, 2000, xii + 302 blz. - Prijs: 65 GBP
ISBN 1-84064-363-3

Privatisering en deregulering zijn blijkbaar onderwerpen van alle tijden, die onvermijdelijk een ideologi-

sche component in zich dragen. Het was daarom een goed idee van de samenstellers om voor een aantal landen en sectoren het privatiserings- en dereguleringsproces te laten evalueren. Hun oog viel op Japan, Korea, India, Latijns-Amerika en de Verenigde Staten voor deregulering, op Japan en het Verenigd Koninkrijk voor privatisering en voor de sectorale studies op de telecommunicatiemarkt, de elektriciteitsmarkt en de financiële sector. De auteurs komen uit Japan, de VS en het VK, behalve een eenzaat uit Korea en een andere uit Maastricht (weliswaar verbonden aan de Universiteit van de Verenigde Naties aldaar), wat waarschijnlijk verklaart waarom het 'Europa' uit de ondertitel beperkt blijft tot het Verenigd Koninkrijk.

Alle bijdragen beperken zich tot (interessante) feitelijke gegevens, zonder veel aandacht voor de achterliggende economische theorie. De een zal dit als een sterk punt beschouwen, de ander als een tekort. Wat volgens mij wel ontbreekt, is een comparatieve beschouwing, die het anekdotische zou kunnen overstijgen. Dat neemt echter niet weg dat dit voor het overige een uitstekend boek is.

Marc Jegers

Econometric Analysis of Health Data

Andrew M. Jones en Owen O'Donnell, eds., *Econometric Analysis of Health Data*
Chichester, John Wiley & Sons, 2002, 233 blz. - Prijs: 65 GBP
ISBN 0-470-84145-1

Dit boek werd gepubliceerd ter gelegenheid van de tiende editie van de European Workshops on Econometrics and Health Economics, waarvan de beste inzendingen jaarlijks gepubliceerd worden in *Health Economics*. In dit boek zijn 16 van deze inzendingen opgenomen, die allemaal nieuwe econometrische technieken toepassen op individuele (gezondheids)gegevens. De artikels worden ingedeeld in vier hoofdstukken.

Het *eerste hoofdstuk* bevat vier artikels, die handelen over latente variabelen en selectie. Latente variabelen komen veelvuldig voor in de gezondheidseconomie, aangezien theoretische modellen gebruikmaken van onobserveerbare of moeilijk meetbare variabelen zoals ziekte, permanente gezondheid, gezondheidsschokken enz. Achtereenvolgens worden MIMIC-modellen, meetfouten in 'ordered probit'-modellen en selectieschatters besproken.

MIMIC-modellen ('multiple indicators multiple causes') worden gebruikt om een systeem van structurele relaties te schatten, waarbij zowel de afhankelijke als de onafhankelijke variabelen latent kunnen zijn. Deze techniek is sterk gerelateerd met de techniek van lineaire structurele relaties (LISREL), maar is algemener, aangezien ze niet noodzakelijk onder 'Full Information Maximum Likelihood' geschat moet worden.

'Ordered probit'-modellen zijn geschikt wanneer de afhankelijke variabele categorisch is. Subjectief ingeschatte gezondheidstoestand is een typisch voorbeeld waarbij de respondenten een vast aantal antwoordmogelijkheden krijgen. In het

derde artikel worden verschillende uitbreidingen van 'ordered probit' toegepast die rekening houden met meetfouten.

In het vierde artikel wordt een selectiemodel toegepast om rookgedrag te verklaren. Meer bepaald betreft het een 'switching regressions'-model met twee selectievergelijkingen. Het model wordt geschat onder 'Full Information Maximum Likelihood' en werd zeer uitgebreid getest op endogeniteit, heteroskedasticiteit en normaliteit.

Het *tweede hoofdstuk* bundelt vijf artikels over 'count data'-modellen en 'duration analysis'. 'Count data'-modellen zijn raadzaam wanneer de afhankelijke variabele een niet negatief natuurlijk getal is (bijv. aantal artsbezoeken) en worden frequent gebruikt om de vraag naar gezondheidszorg te modelleren. 'Duration analysis' wordt gebruikt om tijd te modelleren (bijv. duur van ziekenhuisopname).

In het vijfde artikel wordt de behandeling van 'unobserved heterogeneity' en 'overdispersie' in 'zero-inflated' en 'two-part models' behandeld. Beide modellen zijn zeer populair in de gezondheidseconomie, maar gaan uit van een verschillend data-genererend proces. In het zesde en zevende artikel worden 'finite mixture models' - veralgemeende 'zero-inflated' models - toegepast. Proportionele 'treatment effects' komen aan bod in het achtste artikel en worden geïllustreerd met 'count data'-modellen. In lineaire modellen gebruikt men meestal 'average treatment effects', maar die zijn niet bruikbaar in niet-lineaire modellen. In het negende artikel wordt 'duration analysis' besproken met behulp van een empirische stu-

die over de lengte van ziekenhuisopnames.

Flexibele en semi-parametrische schatters komen aan bod in het *derde hoofdstuk*. Deze schatters worden gebruikt omdat de assumpties van de klassieke econometrische technieken niet opgaan wegens de scheve verdeling van de afhankelijke variabele. Bij flexibele schatters gaat men de functionele vorm zodanig wijzigen dat toch aan de assumpties voldaan is. In het tiende artikel wordt een 'Box-Cox double hurdle model' voorgesteld. Dit model combineert een Box-Cox-transformatie met een Tobit II-model. Deze aanpassing van de functionele vorm garandeert niet altijd succes. Vandaar dat de semi-parametrische technieken opgang maken binnen de gezondheidseconomie. Zulke schatters combineren een flexibele functionele vorm met minder restrictieve verdelingsassumpties. De afzwakking van de verdelingsassumpties wordt mogelijk gemaakt door het gebruik van kernel-schatters voor de densiteit van de storingsterm. In het elfde en twaalfde artikel wordt het 'partieel lineair model van Robinson' toegepast.

Het *vierde en laatste hoofdstuk* gaat in op schattingstechnieken voor paneelgegevens. Artikel dertien en veertien behandelen het probleem van 'incidental parameters'. Kort samengevat stelt dit probleem dat inclusie van individuele vaste effecten de schatting van de parameters onmogelijk maakt wegens het enorme aantal parameters dat geschat moet worden. In lineaire modellen wordt traditioneel een 'differencing'-techniek gebruikt om de parameters te identificeren. Deze techniek is echter niet valide voor niet-lineaire model-

len. In het dertiende en veertiende artikel worden twee alternatieve methoden gebruikt om de parameters te identificeren in niet-lineaire modellen.

De laatste twee artikels behandelen schatters die gebruikmaken van simulatietechnieken. Deze technieken zijn nuttig, omdat voor sommige complexe niet-lineaire modellen meervoudige integralen berekend moeten worden. In artikel 15 wordt klassieke 'maximum simulated likelihood' toegepast en in artikel 16 een speciaal geval van 'Bayesian Markov Chain Monte Carlo'-schatting. Dit boek is in de eerste plaats een aanrader voor toegepaste onderzoekers met belangstelling voor de gezondheidseconomie. De 16 artikels zijn sterk theoretisch onderbouwd, en geven in de meeste gevallen een zeer uitgebreide discussie over modelselectie, testen op verdeling, heteroskedasticiteit enz. Zulke discussies worden meestal geweerd uit wetenschappelijke bijdragen, maar zijn zeer nuttig voor de toegepaste onderzoeker. Daarom is dit boek ook een aanrader voor onderzoekers met interesse in de micro-economie, kwantitatieve marketing en arbeidseconomie.

Tom Van Ourti

Industrial Organisation

John Lipczynski en John Wilson, *Industrial Organisation: An Analysis of Competitive Markets*
Harlow, Pearson Education, 2001, xii + 477 blz. - Prijs: 41,99 GBP
ISBN 0-273-64620-6

Wie het mededingingsbeleid een beetje volgt, zal, zeker in België, ver-

baasd zijn vast te stellen dat het voornamelijk juristen zijn die er gestalte aan geven. Toch gaat het om een bij uitstek economische materie, waarover daarenboven een redelijk consistent geheel aan economische inzichten bestaat. In de meeste (bedrijfs)economische opleidingen worden die inzichten aangeboden als een college Industriële economie of Industriële organisatie.

Het voorliggende boek is bedoeld als handboek voor tweede- of derdejaarsstudenten met een basiskennis van (micro-)economie en statistiek. De structuur is weinig verrassend: oligopolie, collusie, concentratie, toetredingsbarrières, empirische structuur-prestatie studies, reclame,

innovatie, verticale relaties, diversificatie, mededingingsbeleid, privatisering en regulering, met telkens (korte) cases, vragen en lijstjes "suggested readings" na elk hoofdstuk. De auteurs zijn werkzaam in Groot-Brittannië, en bekijken het geheel veel meer door een Europese bril dan de klassieke (Amerikaanse) auteurs op dit domein.

Het boek is zonder meer degelijk en didactisch doordacht: er is aandacht voor theorie (van de 'grafische variant'), voor empirisch werk en voor beleidsaspecten, dit alles op een volgehouden 'undergraduate' niveau. Kortom, een ideaal handboek.

Marc Jegers

EEN GRATIS KOFFIETOESTEL EN **miko** KWALITEITSKOFFIE

Elk uur van de dag
verse koffie op kantoor!

KIES VOOR DE PROBLEEMLOZE
miko COFFEE SERVICE!

- Gratis professioneel koffietoestel in bruikleen.
- Gratis onderhoud en vervanging: geen verborgen kosten!
- Handige voorgedoseerde filters voor minstens 15 kopjes.
- Een kop koffie kost u **minder** dan 2,5 BEF.
- Uitgebreide keuze kwaliteitskoffies en "Coffee related products".
- Teleservice voor uw bestellingen.
- Snelle levering.

Toonaangevend in "Office Coffee Service"
Meer dan 9.000 tevreden klanten!

■ Miko Coffee Service n.v. ■ Hermesstraat 22, B-1930 Zaventem ■ ☎ +32 (0)2 - 714 10 90 ■ 📠 +32 (0)2 - 714 10 99
✉ info.mcs@miko.be ■ <http://www.miko.be> ■ H.R.Brussel 482510 ■ BTW BE 429.197.393